

1988
ЧЫЛДЫҢ
сентябрь
28
среда
№ 224 (13824)
1925 ЧЫЛА
УЛДЫЗЛАТТЫҢЫҢ.
Өртөз 3 көпөк.

ОСРЭ-ниң камгадал министри
армия генералы Д. ЯЗОВ.

Профэвилел организацияларында КУУСЕЛДЕ ХЫНАДАЗЫ

Чыл эгизинде профэвилел комитети администрация-биле коллективтер керээни атып турар. В. И. Ленин атыг «Тына даг-дугу» комитет до-ду бо-оруга-чарылга кир-геи-биле чаа буюну керээ-ни бо чыны чарган бис. Мурнуда буюрдулган ол жол документини он үш б-лукте тургустунган турган болза ам чүгө үш б-лукте кылдыр кымырган. Чыл бү-рүдө коллективтер керээни хууза ап турбазы-биле ол документини он ийги беш чылдың төңүзүгө чедир күшүгү кылдыр баямда-ныс. Беш чылдың төңүзүгө чедир чыл бүрүдө кылдыр амырлар бийлигин, мичан-гап чартык чыл болган-ла керээни күсөлдөткөн хына-рым дугурушкан.

Бо чылдың бирги чарты-мын түнөөдөргө күш-ажыл-чы коллективтер конферен-цияны чугалажып көр-гөн. Чартык чылда ком-бинаттын ажилчылары бо-луну мурнуда сал-дыган сорулгалары бо-луну кылдыр шыдаан. Ылаңгы-ла берилген овалла-лар, күш-ажылды буюрду-туу бөлүндө, норматив-ти артык чиг этти алыр амыр күсөлдөткөн. Ортон чылдың бо үзгөй деңгээлге бир миллион ажыг буюн-дун орулгазын алган. Ынчангап СССР-ниң Тууду материал-дык министри-өөнүң болган Тының үдөтүр буюрду-дуну арамды социаль-дык чарыкка тилекке бопу үгөп, чогуур шаңналарын коллектив алган. Моон алыр-га, керээни бирги бөлүгү багыт эс күсөлдөп турар. Администрацияны, күш-ажылчы коллективтер эконо-миктер үдөткөн реформаны амырларга боттандыр-гаш тодаргай чаа кемчелер-ди ап чорутканы мындыг эки түнөөдөргө берген.

Коллективтер керээниң ийги бөлүгү социал хөгжү-дө болганда оң жук-дуздуз буюрдулган дүдөс, ол болза ууустун чедиринин амырларга, кадымны б-жыгыларга ууш салдары чедир.

Социал хөгжүдө эл-пе

чылды айтканын бирөөн чурттага бажынары болу-ру. Комбинатта үш муң ажыл амырлар бар, оларын иш-тинден бир муң бир чүс ки-ни чаа бажып алыр азы чурттага шөдүн улаттырып алыр эолдөткөн турар. Бо чылдың эгизинде боз чүгө 29 кижи бажып алган. Чаа туттунган бажындан чүгө 27 өг-бүлө бажып алыр. Бо дүгө дүк ээсип. Чурттага бажынары туудун дүгө-дөдө сорулга-биле кол-лективтер бажып алыр кү-сөлдөткөн кичилерге чаагай-жы-ды туттунган кеттедиге бажынары тууду алыр кыл-дыр өргөн берип турар. Ам-гы үдө үгөс эс өг-бүлө боттары бажынары тууду эгизин. Чурттага туудуну программасында чыл бүрүдө эл-пе бөлүгү чурттаар бир бажыны амырларга кыры-п берилген, ол буюр амыр-лар чүгө болза 2000 чылда чедир өг-бүлө буюрду чур-тага бажып-биле ханды-рып болуу кылдыр саала. Амдымында он чедиринин шиптирлери буюрду-майн турар. Тууду материал-дык, техника чедирине моонда бозу берген. Ынды-га болза бергенде амыр өртө, салдыган кемчелер-ни күсөлдөп дөш амырлар турар бис.

База бир берге айткыг школа назымы чедир уру-ларын асы-сидиктер-биле хандырып. Мою профэвилел комитети бозу шиптирлери, хандырып ужурут. Ынчангап комбинаттын ажилчы-нары, никеер-техниктер амырларга башып, албан-жаа-чылар 680 школа назымы чедир уруларын асы-сидикке хууза алыр дүдөс турар. Амдымында ону хандырып шыдаас бис. Бир асы-сидикте тааза чаа са-лым эгизин, ол кедир чыл-дың төңүзүгө амырларга кырып. Ол үгө чедир 242 нелер амырларын уру-ларын чыныга оар. Комбинаттын профэвилел комитети кандыг-да тууду кылдыр турар. Тууду ком-бинат кылдыр хуузага, бо талазы-биле администрация, күш-ажылчы коллективтер чөвүлдө бо херекти дүгө-

дөдир хемчегин алыр кел-ген. Комбинаттын администра-циясы, профэвилел комитети боттарың ажилчылары кедир амыр-агы, продукту-лары-биле хандырып дөш азын амырларын кылган. Советтериниң сүт-бараан фермаларында организат-чеминчилдерини, «Бар-ды» союктун девисюрин-ден кара хөрүгү хуорайын ажилчы чонуга сөөртүп боз амырды организастаан. Комбинаттын ажилчынары мал чедир, дага оолдыр, кат-чымс уер мичтар-биле хандырып хуураага чы-гыс удаа эс чугалап тур-ган болган, ылым-да болза ону шиптирлериң ком-бинаттын удурутчулары са-лым саалай турар. Моон сонгаар дуулаа амыр-агы-ны хөгжүдө айткыгы чугу-лаа көрүп, ону деткир, дуулаар бис.

Ажилчынарың дышта-нылган чөтүг организаста-ар, надым бажынарың амыр хемчегерине профэ-вилел организастаары сөөгү үдө кичигейин салып тур-ар. Профэвилелдериниң пүт-көзү-биле дык хой ажил-чынары, никеер-техниктер ажилчылар, албан-жаа-чылар чурттуг, республика-ның курорттарына, дышта-ныр бажынарына барып, кадымны бажып, төлө-дөс ажилчыг өртөгөн. Турист пүткөндөргө башыны чурттага, чурттуг амыр-агы хуорайынга чоранган өкөс эс. Чамдык пүткө-ндө амыр ажилчынары халас-ка берген, кымыс үдө дыш-тапып чоран кичилерини орунуң бур талазын өр-төн төлө берген. Шипен-сөөкө эскерууларын орга-низааста турар. Арылгад фабрикаларын эолчелерин-де, электр станцияларын, рудниктен ий чүс хисе и-жи ылаар чоруп, В. И. Ле-нинни амыр, амырларын дугайында хой чүд-дөргө билип алганнар.

Ынды-да болза ажилчы чонуну дыштагылап чөт-түг организастаар, кадымны бажылар дөш чоруду тур-ар ажилчыны амыр чон-уң негедө, херекелдеринге

четпейн турар. Тының кур-орттарына пүткөндөргө бозу кымырган. Арылгад фабрикаларын ажилчынары тышкы амырлар амыр кур-орттарга амырлар пүткө-ндөргө бозу хандырып дөш турар. Ынчангап ону хандырып хемчегерин амыр анаар. Оор ийи боду чур-тамадыг, арыг агаарыг, ары-намын бур таарымчалыг чөргө комбинаттын дыш-тапы бажыны тууду алыр-ның чугулазын азы-бүрү хуураага ажилчынары са-налдып келген, ол деген хандырып-биле организаст-гы ажилчынары чоруткан, Бай-Тайганың Шивияг ар-жааныга ону кылдырып төлөдөткөн кылдыр турар. Коллективтер керээниң үш-кү кезинде культура бо-лган спорт амырды хөгжү-дөргө айткыгы кылдыр. Комбинаттын культура, спорт ажилчылары амырды чаа аргалары, хемчегерин дөш тынар хемчегерин аи, амырды чонун оло хаара тууштурган. Ынчангап оларын ажилчы чүгөс деп саалап турар.

Чартык чылда коллек-тивтер керээниң күсөлдөт-көнү тур, кылдымын чүд-дөргө ам-даа эс эс дөргөн амыр херек. Бистин профэвилел комитети республикада эл-пе хой, үш муң ажыг кичигейин, амыр болганда оң амыр нары, шиптирлериң айт-кыгы ханды хой. Керээ чөдүг чөдүг чүддөргө күсөлдөткөн күсөлдөткөн барган профэ-вилел комитетиниң чедир амырларын дөш болган. Профэвилел бөдүргө, бригадаларга, эолчелерге доктаамал чегей, оларын-биле амыр кылбай турары-мыстан болуп турар. Чыл-дың төңүзүгө чедир керээ-дө амырлар сорулгаларын күсөлдөп дөш профэвилел комитети организастык ажил-ды күсөлдөткөн, профэвилел организастарында негед-дөс пичимырадыр хемчег-терин аи турар.

Мадыр-оол ХОВАЛЫГ.
В. И. Ленин атыг «Тына даг-дугу» комбинаттын профэвилел комитетиниң даргазы.

ТЫВА АССР-НИҢ МИНИСТРЛЕР ЧӨВҮЛӨЛИНДЕ АЖЫЛДЫ КОММЛЕКСТИГ ЧОРУДАР

Советтик девисюринизе социал экономиктиг хөг-жүдөс организастаар та-лазы-биле Кызыл райо-нда ууш депутаттарын Кур-Чер кедир Советтин күсөлдөткөн ажилчыны дугайында айткыгы Тына АССР-ниң Министрлер Чөвү-лелиниң Президиумуң ху-рамына чугалашкан.

«СЭКП-ниң XXVII съезди-нин шиптирлериң дөш-түр социал-экономиктиг хөг-жүдөс дүгөлдөргө ууш депутаттарын Советтериниң ролун уаам ийи бөд-дөргө болган харыскалган күсөлдөткөн талазы-биле хемчегер дугайында» СЭКП ТК-ның, СССР-ниң Дөш Со-ветиниң Президиумуң бол-ган СССР-ниң Министрлер Чөвүлелиниң докладын күсөлдөткөн, Советтик девис-юринизе алыр чөдөргө болган буюрдулган ажил-чыны ажилдыр, нөдө ажил-агы буюрдулган теминин бөдир, социал амырлардын материал-тех-никтиг базаны бажылар, чонуну херекелдерин ханды-рып талазы-биле ажилды кедир Советтин күсөлдөткөн күсөлдөткөн турарын дөш-түр.

Социал-культура болган ажил-агыны эргелде башка-рынын айткыгына де-мократизмды калбарып, күсөлдөткөн хуураага чуга-лажып айткыгынын хой кезин Советтин доктаамал коммиссарларын болган хой-ниги организастаарын хой-ниги хөдөргө киржип, төлө-дөс көрүп шиптирлериң, социалдык ажил-чыны чорутуу амырлар, ажилды чонуну ролун бөдирлериң кол кичигейин салып тур-ар.

«Тынада» совет сөөгү чылдарда экономика талазы-биле буюрдулган ажил-чыны, республиканың мур-накты ажил-агыларын саямыда кирген. Беш чылды эрткен ий чылда оору-ла-гым продукцияны буюрдулган улаткан. 1987 чылдың болган бо чылдың сес алырынның планын оналдарын хууза бөт-дө күсөлдөткөн.

Союктун ажилчынары-ның күш-ажылды киржиге-лде болган амырлар-чур-тага бажыла кескү-бөдө экижон. Он бирги беш чыл-да 3680 бөдөлчөт метр чурттага шөдү дугаа-ны-га аи, 25 ий аал иш-та чурттаа бажып туттунган. Бо беш чылдың үш чылды 23 бажып туттунган. Союз төлөдө амырлар ханды-рып бажып ажилды, сүт-бараан фермада, ма-шина-трактор мастер-стан-цияда дыштагыла эолчелер, дыштагы чөдөргө, хоу тураларында столовалар, чунар-бажынары ажилды турар. Союктун малчы туралары электр-аппарат-тар, ийи профэвилел ажилчыны, стадиону тут-кан.

Сөөгү чылдарда чонун элти болган салды ханды-рылганын айткыгына де-мократизмды калбарып, күсөлдөткөн хуураага чуга-лажып айткыгынын хой кезин Советтин доктаамал коммиссарларын болган хой-ниги организастаарын хой-ниги хөдөргө киржип, төлө-дөс көрүп шиптирлериң, социалдык ажил-чыны чорутуу амырлар, ажилды чонуну ролун бөдирлериң кол кичигейин салып тур-ар.

Чонга амыр-бүр хөдирин ачы-дуза чедир-биле 8 кижи составыг кооператив тургускан.

Депутаттар 8 чагыларын союктуктар кирген, олар-ны 6-ы күсөлдөткөн, б-ра-ны күсөлдөткөн кы-рыла келген. Социал-экономиктиг ком-плектиг хөгжүдөс ханды-рып талазы-биле кедир Совет күсөлдөткөн амыр үдөс негед-дөс чедир ам-даа до-луш күш-биле ажилдагы тур-ары баша демдөгөн. Социал-экономиктиг хөгжүдөс планларын күсөлдөткөн док-таамал коммиссарлар бол-ган Советтин депутаттарын ам-даа коопка хаара тууду турар. Күсөлдөткөн сою-ктун дирекцияны кедир ажил-агы буюрдулган ажилчыны бөдирлериң, про-дукцияны бот-үзөткөн чы-дырлериң эсеп кичигейин салып келген.

Ажилчы чонуну эконо-мик өргөлдөс коопка ор-ганизастаан. Бригада болган аркада керээни организаста-п турарын дугайында айт-кыгы кедир Советтик сессия-да чугалашкан. Айт-кыгына чедирлериң эдөр та-лазы-биле аи чорудар хем-чегерин боттандырып күсөлдөткөн эргелде келген. Хамаатыларын хууза ажил-агында кедир ажил-агы продукцияны көвүд-дөргө куралдарын чедир ажилды келген. Өг-бүлө-лериң 72,3 хууш оорон чок, 12 хууш мал тутайн турар.

70 ажыг өг-бүлө-лөргө чур-таа бажып ажилды турар-да, хуузада чурттага бажы-нары турарын организаста-ар талазы-биле хемчегер адымдай турар. Өг-бүлө бүрүтүн амыр квартира-биле хандырып дугайында то-доргө программа кедир Со-веттин күсөлдөткөн чок. Ын-

чангап чонун хой негиз союктун башында тур-ар чурттага фондуга адыг оорлар. Суурун чаагайжылыг көчүгү чедир, чачыс-даа асыл-лаа кудучу чок. Школа назымы чедир урулар а-бай чөдөргө чедир.

Чонун салды, ийи бо-лган ачы-дуза чедирлериң хандырылганда чөт-төстөр эдөр кедир Совет күсөлдөткөн шиптирлериң турар. «Тынада» союкта ажилчы кооператив баян саямдыктың пла-нын бо чылды күсөлдөткөн. Картофель болган погаа садарын чедир орга-низааста, погаа шыгдар чө-ри чок. Союкта эрткен чы-ды аарыган ажил хууза чыдыр хой болган. Бо чы-дын байдал боз оор дө-дөс. Чонга ачы-дуза чедир турарын хемчегер оо-жун хөгжүп, ийи-бүрү 14 ачы-дуза чедирлериң. Кер-вирлериң бар-да болза, олар-ны 10-у планын күсөлдөткөн. Харылаа салбырыны ажил-ды чөдүг негизинге чед-тес. Хоой-дур хажы-дымшынары, күсөлдөткөн болган хууш өнү-хөргө-ни оорлар фактыларын баш буюрдуу бөдүрбөс та-лазы-биле хемчегер адым-дайн турар.

Депутаттарын ролун кө-дүргө, оларга берген эр-ге-хүдөргө ажилдыр та-лазы-биле кедир Советтин күсөлдөткөн талазында чедир хемчегер аи, олар-ны өргөлдөс эргелде организастаан.

Тына АССР-ниң Министр-лер Чөвүлелиниң Президи-умуң хуураа чугалажып айткыгынын талазы-биле док-таамал хууза алган.

АРМЕНИЯНЫҢ КОМПАТИЯЗЫНЫҢ ТК-ЗЫНГА КЫЙГЫРЫ

Сентябрь 24-те партияның Даг Карабах обкому болган ДКАО депутаттарының ДКАО Советиниң күсөлдөткөн Арме-нияны компартиязының ТК-зынга, а ол ийиң солунар редакцияларга дарааында кылдырып кылган.

Даг Карабах сөөгү хун-керде буюрдулган-биле доктаамал Ереван хоорайда мичиглериң негеддөргө тур-ар дачыгы чугалажып болган даан боттандырып-ны партияның Даг Карабах обкому болган ууш депутат-тарының ДКАО Советиниң күсөлдөткөн, областың хой-ниги шиптирлериң-биле буюрду-шан турар.

Онаа байдалды болган ко-мандат патны тургусканын областың ажилчы чонун эй-не сөөгү, ийи-да-лаа эр-ге-оо-к чугула хемчегер кылдыр хууза көргөн.

ДКАО-да, чикээлде, Сте-панакерте байдал чоорту доктаамал бозу чылдыр. Шериг кескери-биле чур-таак чонун бот-боттарыны арзында харылааы болу-чууру-биле тургустуну турар. Хоорайны буюрду-дуну чедирлериң күш-ажыл чору-дугаа катан тургузары-биле эр-ге-оо-к чугула хемчег-терин аи чоруду турар.

Областа болуп турар чүд-дөргө алыс уткамын үдө-сүн-биле хажыдым турар информацийларын чыга-ныг дөшөр барымдаалың пар-лап турарын партия обкому болган обкомунуң боттун-мас учуруг деп санап тур-ар. Ереванда мичиглериң ууш турар ийиң информ-ацияны ууш буюрдулган, адаанжыгыны өсөдүн үд-дөргө алыс берип тур-ар.

Ону негеддөргө чүдө эдө тургустунушунуң уду-рталыкчыларын ажил-чы-бооп турар, боттут чүд-дөргө дүшкөк эсеп, ийиң хоо-зу дачыгы чугалажып болууру-биле баш кара-бай айткыгы чөтүг шиптир-лериң-биле бис областа болуп турар боттунушуну дуга-йында информатик дыма-ныларын хун бүрү бөдир-ген бис.

Телеграмманы Ереван хоо-райда мичиглериң чарлап дышдырып дөдөдөс.

Партияның Даг Карабах обкомунуң секретары, Г. ПО-ГОСЯН.

Ууш депутаттарының ДКАО Советиниң күсөлдөткөн дар-газы С. БАБАЯН.

«БИЛЕТ САДЫП АЛЫРЫНЫҢ БЕРГЕЗИН» АЖЫЛЧЫ ЧОНУҢ ЧАГААЛАРЫНЫҢ ДОПЧУЛАМЫ

Шак мындыг эгизин, хоумдаа еткелдиң ийерген шүгүмчүлүгү чгаалар редакцияга үргүлүч кези турар. Ол чагааларын чамдыктарын солугна пар-лап, чамдыктарын хемчег алыр-биле автовокзалдар болган пассажирлер автостанцияларыны катты-жымышын-биле кады сайгарып-даа келген. Ону кылдыр, моңу кылдыр бис деп каттыжымышынның удурутчулары ааап келген.

Ынчалда-даа билет дуга-йында чагаалар бистин үдө-сүр, тууду болган транспорт килдигиниң хунуң чыныг кээр. Оларын кыска доп-чугаа малаа кикерге мын-дыг. Ала-чурттуң Ууш да-йымын киржикчи Сал-чак Намыратович Серен-Дондуң Бай-Тайгадан мын-дыг уткамыг чагааны биске чоруткан.

«Чедер» курортка дышта-ган, июль 27-де Кызылдын автовокзалында билет садып алыр дөш чедир келдим. Төдөсик ол хун чоруп билет айткыгыма: «июль 29-та чедир билет чок. Июль 29-та Ак-Довурак чедир билет бар-дыр» дөргө ол билетти ка-даймы Мандыш Чомовна-би-ле садып алдымы. Ол хире-зинде июль 28-те автово-залга келгеним. Төдөсик баш автобус бөдөсик өскө ууш садып ал-даа, солуп ал-даа турар болду. Ак-Довурак чедир билетиниң Төдөс би-ледибил оран берип ко-лундор дөш, эр-ге-оо-к чөдөс каттымыс. Дайынын болган күш-ажылдын хоочунуң ий-чаар кууу көргөс капчап бо-дуру?

«Мен бодум күш-ажылдын хоочуну, пенсионер кижи болганымда ийи-бөд-дөс дыш-тапы-даа чорутар кичи мен. Кызылдын автовок-залыа эртер-дүдөргө бо-ла кире бөр мен, Оюутура турар кичилерин арзында күш-ажылдын хоочуннары, ий-валитер, амырлар дөш кымырны чок дөш. Билет садып алыр дөш 1 дугаа кассага келген, эолчөс манап тура хунууңе, шипалычын чүд дөш. Мында ажилды турар кассир ажилдыр чө-дөргө ур-даа олурбас, чонун маладыр, хандымын каячаар боор.

Бо кассетин ажилдаа патны көрүңгө, эр-ге-оо-к 6 пач 45 минутадан кезжө-лөс 18 пач 45 минута чедир ажилдаа деп каан. Херек кырында хандыгы тур-ардыр. Чок-да болза шыл артында кескиндө сааында «бүтү рейстерге билет чок» деп бижип каан болду. Шак мындыг чарал ийи-үш-даа хун турар. Чамдыкта «15 минута чалсар» дөш сөстөр астына боор. Чогуу мындыг бо дөргө, ажил пагы болу-ру. Эолчөс манап чонун ийи-чаар-нүчүр чок мөдөлөргө капчап болуура? Бо чагааны

Кызыл районуну Кур-Чер суурдаа Белек-оол Ондар редакцияга бижжон.

Чонга ачы-дуза чедирип, бараан бооп турар чамдык алыр чөдөргө чурт хандыг ажилчыларын хандыг эо-харыскала чок, өдө тур-густуну алабындын сагыш-сеткиди хоумдаа боз та-варылаар турары чөдөргө дөш, деп персоналдыг пен-сионер Чоолу Шууу-Мадыр база бижип турар. Хоомуш Чүргү-оол атыг совет хо-дөс дөш Самагалдының ав-тостанциядаа барган, ав-тобуса халас олурар деп-тергенимиз кассирге көргүдөргө: «Бо арзында чоругура калша көнөк-ле болган» дөш, чамдыга тур-гууш каан сап санаар ма-ныяны хилдир кылдыр до-лаа, бичиң дөдөлчөс саа-мыс тутуп берди. Ол август айнын ортаа үдөс тур. Ав-тобустун чоругуш пагы аи-тырымыга, 12 шакта дей-тырып кагы. Дык хой пас-сажирлор, оларын арзында чаш урулардыг негед, кыр-галар автобусту 16 ийи 30 минута чедир маналдыс. Автобус келбей барды.

Автостанцияны турар ба-жыны эдирлериң турар мы-руйай кырымыг. Херимери бузук, коридор сонгаларын шыл чок, шаанда-да олур-ган 4 шивиягештер шалда-ла калдып калган. Кандыг-даа чаагайжыдыла кылдымын.

Он беш хонгада база ка-тап келдим. Автостанция ба-жының септедөгс кыл-дымын болду. Ол хирезин-де автостанцияны септеп тур-ар дөш, он ийиңче ууш база кырыс. Самагалдаа хунде 3 автобус кээр. Ол Ав-тобустар Оран, Ак-Зор, Ак-Чыраа чөдөр. Ынчалда-даа ол автобустарын чөдөргө, расписание шутт сагылас. Автовокзал чогуула эл ийи шай, соок суг садып ижер чег.

Чунуң аргыштырылганда бо хире бергезом-кипер үргүлүч бооп турда, автовокзалдар болган пассажирлер автостанцияларын каттыжымышын (Ю. П. Чижиков) болган Кызылдын автовокзалы (П. Г. Ванкобна) ийи-бөд аргышкан пассажир-лерге таарымчалыг байдалдарын тургузуу боз, билет садарын чорутчулар, кассирлериң ажилчына кон-рольду күсөлдөткөн талазы-биле боттут хемчегерин амыр ужурут. Оларын харымын солугна парлаар бис.

Малай-оол ОЮН.

база чок. Оон түнөөдөс суур бажында столовалдан кемчип алыр дөш пасса-жирлер автобустан база оолдап болуу. Рейстерин чонга чарлап турар микрофон бөдөс чок. Автовокзал эр-ге-оо-к А. Бадыры чедир амырлар турда, удурутчу чөдөр чуну көрүп турары?

Пассажирлериң хандырыл-ганын ам-даа бар бооп тур-ар чөдөргө дугайында Сүт-Хөдөс Бораш Ондар база бижжон.

«Бо чылдың июль 30-де Сүт-Хөдөс үгөс, Кызылга кезиккениң 9 шак чоокшудан турда чедир келдим. Орай-тай берген боорга, Кызылдын автовокзалында аалчылар хо-нар чөргө чоңуш алыр болаш чөдө бердим. Орунларың өрөөдөргө ууш эолчөс болду. Кызыл районунуң «Х Ууш хуура» союктун ме-ханизм Орес-оол Ховалыг дөш биске даваннары сынык дүрөр оруннар берген, де-журин бисти кордорго чытырып кады. Бистин ка-мыстан-даа 2-2 рубльды алган барды.

Ховар чөд чок ууш ка-чаар боор, оорго-моишуну үстүп кат чымы, адыр дамы асы адыштанган, дык чок хондуусу. Кара кайгамчык чүдө. Таарымчалыг байдал тургузуу бөдөс чытып, дык чок, ыстан-шылал хон-ган бистерден 2 рубльды чү дөш ап турармы? Бодан көргөс, 1 рубль-даа чедер шаа чок хире ачы-дуза-дыр. Биске кичигейин бөдөс бижип бербөс.

Арыгдар чөдөргө санитар-дыг байдалы бай. Ылар кичи кирер арга чок. Ында мында крапналар суг шаа-лаар, баша-бар чөд чок. Август 20-21 хунеринде мындыг болду.

Автовокзалда бөдөс чурт ажилдаа пагы орай кедир пассажирлерге таарымчалыг. Көзжөс 6 шакта-ла хандымын каан. Чонунуң чөдөргө негеддөс хоумдаа керениң көргөс, кассирлериң 9-10 шактарга чедир ажилдаа кылдыр эде тургусса «кандыгы»?

Чунуң аргыштырылганда бо хире бергезом-кипер үргүлүч бооп турда, автовокзалдар болган пассажирлер автостанцияларын каттыжымышын (Ю. П. Чижиков) болган Кызылдын автовокзалы (П. Г. Ванкобна) ийи-бөд аргышкан пассажир-лерге таарымчалыг байдалдарын тургузуу боз, билет садарын чорутчулар, кассирлериң ажилчына кон-рольду күсөлдөткөн талазы-биле боттут хемчегерин амыр ужурут. Оларын харымын солугна парлаар бис.

Малай-оол ОЮН.

БЕМБҮРЭКТИҢ СУДАЛЫ ТАЙБЫҢ ДЭЭШ

Даштыкы чурттарын сурагыг күрүне болган хой-ниги ажилчылары, массалыг информатияны чепектери Красноярскте М. С. Горбачевту чугалажып, Азия-Оокум океан девис-юриниң хамаарыштыр ийи үдөргө чаа эгелекчи санадарын компектиңне бөдөс үдөргө берип, он Совет Эвелединиң тайбыга ынак политика-нын илерозиниң көрүп турар.

◆ НЬЮ-ЙОРК. СЭКП ТК-ның Чыгыне секретарының ийи үдөргө чаа совет эгелекчи санадарын кончугу ууш союурга-биле хайга-рап көрүп турар мен деп, КНО-нуң чыгыне секретары Перес де Кузьяр чугалаан. СССР — амыг делегейде эи ууш чурт болган делегей инити-желектиниң эи-не ууш септерин кичигейин-ниң бирээс. Совет Эвеле-диниң амыг үдөс негеддөс турар ажил-чыны чөдөргө болган эде тургустунушун кичи төрөстөткөн уга-и-бодалын хаара туткан. Деле-гей харылааларына оларын негеддөргө ууштар аразы-ны чугалажымышын-га улаш ууш ажыг чорутуу тургузарына дуулап болуу болган делегей херектеринге чаа перспективаларын тургу-зуп болуу.

◆ ВЕНТЯН. Делегейниң хой-нигизин Совет Эвеле-диниң чаа санадарын деткип турар деп эге-биле «Паса-сьон» солун Красноярскте ийи үдөргө эгелекчи са-налар талазы-биле даштыкы чурттарын сурагыг ажил-чыларын негеддөргө ийи үдөргө парлап турар. Оларын түнөсүн ийи үдөргө турда, адыруг боо-чөкөс Азия-Оокум океан девис-юриниң көвүдөргө курор-терлериң ойталаарын дугайында санадың онза чугалажы солун демдөгөн.

